

Kötegyán (Szabadgyán, Izsómonostora?)

1229-ben a Zobodiani Szent András templom (monostor) kegyurai: Dénes, Izsó (Ysou) és Puk azzal vádolták torlóikat, hogy kevesebb szolgáltatással adóznak, mint amivel tartoznak. A váradai káptalan döntése szerint a torlók kötelesek az egyház körül lakni, és évente Szent Mihály napján együttesen egy harmadfű tinót, 100 kenyeret, 12 vödör sört adni, valamint háznépneként egy-egy misét mondatni. Puk kegyúr neve igencsak emlékeztet a Győr megyéből származó, de a szomszédos Zarámban is birtokos Pok nemzetségre, míg a másik kegyúr, Izsó neve alapján a monostor feltételesen azonosítható azon Izsó egyházával, melyet az Arad megyei Hodosmonostor és a Csanád megyei Rahoncamonostor között sorolnak fel 1233-ban, az egyházak kősó részesedésének megállapítása során. Izsómonostora ekkor 1000 kősót tartott meg magának a királyi sóból. Kéttornyú monostorának romjai a XVIII. században még fennálltak. Egy lelkészét ismerjük, Pált, aki 1332-37. években 13 garast fizetett a pápai tizedszedőknek.

1996-ban minden hónap 3. vasárnapján van szentmise délelőtt 11 órakor a református imateremben. 7-8 fő van jelen.